ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ Α1

Ηλίας Θάνος, Παναγιώτης Γούλατης & Γιώργος Καρατσώλης

Φερδινάνδος Μαγγελάνος

Ο Φερδινάνδος Μαγγελάνος ήταν πορτογάλος που γεννήθηκε το 1480 στη Σαμπρόσα και φονεύθηκε στο νησί Μακτάν των Φιλιππίνων το 1521. Το 1505 ταξίδεψε στις Ινδίες, όπου πήρε μέρος σε πολεμικές επιχειρήσεις του αποικιοκρατικού στρατού. Το 1506 βρισκόταν στη Μοζαμβίκη και το 1511 ταξίδεψε στη χερσόνησο της Μαλαισίας, όπου έζησε διάφορες περιπέτειες με τους ιθαγενείς, με τους οποίους έκανε εμπόριο μπαχαρικών.

Το 1512 ο Μαγγελάνος επέστρεψε στην Πορτογαλία και πολέμησε στο Μαρόκο όπου πληγώθηκε στο πόδι και από τότε έμεινε χωλός. Στους πλόες όμως αυτούς συνέλαβε το τολμηρό σχέδιο να ζητήσει προς δυσμάς πλεύση προς τα νησιά της Μαλαισίας. Όταν όμως επανήλθε στη Πορτογαλία το 1512 για να καταστρώσει το σχέδιό του, βρήκε τον Βασιλέα Μανουέλ Δ΄ να διάκειται δυσμενώς απέναντί του και στις οικονομικές απαιτήσεις του, οπότε και αναζήτησε την ισπανική υπηκοότητα. Με τη βοήθεια του Βασιλιά της Ισπανίας, Καρόλου Ε΄ Κουίντου και με τη βοήθεια του αστρονόμου Ρουί Φιλίρο υπέγραψε συμβόλαιο (Μάρτιος 1518).

Επειδή οι Ισπανοί είχαν σημαντικούς πολιτικούς και εμπορικούς λόγους να έχουν μία σύντομη επικοινωνία με την περιοχή της Μαλαισίας, ενέκριναν την πρόταση και διέθεσαν πέντε εξοπλισμένα πλοία, με τα οποία ξεκίνησε ο θαλασσοπόρος το 1519. Έτσι έγινε ο Μαγγελάνος ο δεύτερος μετά τον Κολόμβο μεγάλος θαλασσοπόρος, τον οποίο «έχασαν» οι Πορτογάλοι και αξιοποίησαν οι Ισπανοί για τις εξερευνήσεις των θαλασσών.

Στις 20 Σεπτεμβρίου του 1519 ξεκίνησε ο Μαγγελάνος για τον περίπλου της γης από το λιμάνι Σανλούκαρ ντε Μπαραμέδα επιβαίνοντας της καραβέλας *Σαντίσιμα Τρινιδάδ* ("Παναγία Τριάς"), 140 μόλις τόνων με άλλα τέσσερα μικρότερα πλοία των οποίων τα πληρώματα αποτελούσαν 280 περίπου άνδρες, Πορτογάλοι, Γάλλοι και Φλαμανδοί.

Στα πληρώματα αυτά συμμετείχαν και ο ιστοριογράφος της αποστολής Πορτογάλος Ντουάρτε Μπαρμπόζα και ο βερονέζος Φραντσέσκο Πιγγαφέτε.

Παρ' ότι δεν γνώριζε την ύπαρξη θαλάσσιας διόδου μεταξύ Ατλαντικού-Ειρηνικού ωκεανού, ο Μαγγελάνος υποψιαζόταν την ύπαρξή της. Αυτές του οι υποψίες τον έκαναν να πλεύσει κατά μήκος των νοτιοανατολικών ακτών της νότιας Αμερικής. Ο Μαγγελάνος πίστευε ακράδαντα ότι τα 'Νησιά των Μπαχαρικών', όπως τα έλεγαν οι Ευρωπαίοι, δεν απείχαν πολύ από τον Παναμά. Σύντομα θα διαπίστωνε και μόνος του ότι η απόσταση αυτή δεν ήταν και τόσο μικρή...

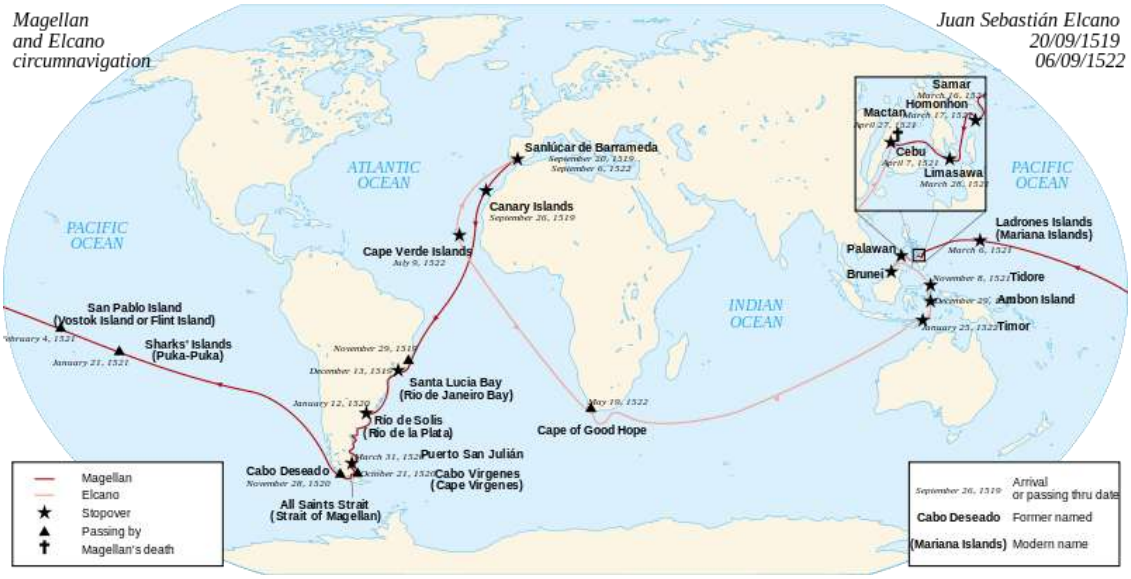

Ο Μαγγελάνος αφού πέρασε τα Κανάρια νησιά, το Πράσινο Ακρωτήριο και τις Βραζιλιάνικες ακτές, εισέπλεε στο Κ. του Ρίο ντε Τζανέιρο. Το 1520 ανακαλύπτει τη στομαλίμνη του Ρίο ντε Λα Πλάτα και το λιμένα Σαν Γιουλιάνο. Όμως προχωρώντας προς Νότο και βρίσκοντας έρημες ακτές τα πληρώματα άρχισαν να δυσφορούν και να στασιάζουν. Τότε ο Μαγγελάνος αποκεφάλισε τους στασιαστές ενώ σε 40 ναύτες απέδωσε χάρη. Την ίδια εποχή ήλθε σε επαφή με τους ιθαγενείς «Τεουέλτσους», τους γιγαντόσωμους Παταγώνες. Όμως ένα από τα πλοία του το «Σαντιάγο» ναυάγησε σε νότιο εξερευνητικό πλου παρά τη «Σάντα Κρους», όμως το πλήρωμά του διασώθηκε.

Στις 24 Αυγούστου 1520 ο Μαγγελάνος «άνοιξε πανιά», πλην όμως έμεινε καθηλωμένος στη Σάντα Κρους μέχρι 18 Οκτωβρίου 1520. Τρεις μέρες μετά τον απόπλου του διέκρινε τη δυτική έξοδο του πορθμού, που ο ίδιος ανακάλυψε και πήρε το όνομά του. Ένα μήνα αργότερα μπήκε στο μεγάλο ωκεανό που τον ονόμασε Ειρηνικό, γιατί τον βρήκε πολύ ήσυχο «mar pacifico». Το Μάρτιο 1521 έφτασε η νηοπομπή του Μαγγελάνου στις

Μαριάννες νήσους, τις οποίες ο θαλασσοπόρος ονόμασε «νήσους των κλεφτών», επειδή οι ιθαγενείς επέδραμαν στα πλοία του και τα λήστεψαν. Λίγο μετά έφτασε η νηοπομπή στις σημερινές Φιλιππίνες νήσους, όπου σκοτώθηκε ο Μαγγελάνος στην προσπάθειά του να συμφιλιώσει δύο εχθρικές φυλές ιθαγενών. Οι λεπτομέρειες γι' αυτό το (τελευταίο) ταξίδι δημοσιεύτηκαν περίπου 300 χρόνια αργότερα, όταν ανακαλύφθηκε το ημερολόγιο πλοίου που κρατούσε ο ιστοριογράφος του εγχειρήματος.

Ηγήθηκε της αποστολής εκείνης, που πέτυχε τον πρώτο περίπλου της Γης. Δεν κατάφερε να ολοκληρώσει το ταξίδι του προς τα Δυτικά, όμως έγινε ένας από τους πρώτους ανθρώπους που διέσχισε όλους τους μεσημβρινούς της Γης. Έγινε επίσης ο πρώτος που ηγήθηκε μιας ευρωπαϊκής αποστολής προς τα δυτικά της Ευρώπης και την Ασία, και που διέσχισε τον Ειρηνικό Ωκεανό.

Στις 27 Απριλίου του 1521 ο Μαγγελάνος σκοτώθηκε από τους Ιθαγενείς στο νησί Μακτάν. Μετά το θάνατο του αρχηγός ανέλαβε ο Χουάν Σεμπάστιαν Ελκάνο, που συνέχισε το ταξίδι του και ολοκλήρωσε το γύρο της γης το Σεπτέμβριο του 1522.
Από τα 5 πλοία και τα περίπου 250 άτομα των πληρωμάτων τους που ξεκίνησαν μαζί με τον Μαγγελάνο το 1519, μόνο ένα πλοίο με 18 άνδρες πλήρωμα κατάφερε να επιστρέψει στην Ισπανία το 1522, με αρχηγό τον Ισπανό Χουάν Σεμπάστιαν Ελκάνο ολοκληρώνοντας έτσι τον περίπλου.